

BESZTERCZE

Politikai, társadalmi és közgazdasági hetilap. — Megjelenik minden szerdán.

Előfizetési árak: egész évre 8 K, félévre 4 K, negyedévre 2 K.
Egyes számok Botschar Tivadar papirkereskedésében kaphatók.
Hirdetéseket elfogad a kiadóhivatal.

Felelős szerkesztő
és kiadótulajdonos:
dr. Polcz Rezső,
ügyvéd.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Beszterczén, Mihályutca 12 sz
hova a lap minden szellemi és anyagi részét illető közlemény
és küldemény intézendő.

Erdély.*

Irta: Jeszenszky Géza dr.

Politikai helyzetünk számtalan nehézsége közepett csaknem azt kellene hangoztatnunk, hogy minden olyan kérdést, mely a helyzetet bárminő csekély mértékben is komplikálja, — egyelőre kapcsoljunk ki a megvitatandó kérdések közül. Van elegendő, nagy horderejű, egész állami életünkre kiható feladatunk, amelyet éppen most, rövid időn belül meg kell oldanunk: az legyen tehát minden törekvésünk, hogy egyező akarattal, vállvetett munkával ezeket a felgyülemlett feladatokat oldjuk meg az ország érdekeinek megfelelőleg.

Ámde az élet soha meg nem áll. Az erők harca, tülekedése szüntelen folyik és az események kérlelhetetlen kiméletlenséggel tárják fel egy-egy betegségünknek olyan jelenségeit, hogy a beavatkozás sürgőssége közmeggyőződéssé válik.

A román miniszterek erdélyi kirándulásának afférje hozott napvilágra megint egy ilyen jelenséget. Nem magáról a felmerült incidensről akarunk beszélni, amelynek körülményei voltaképp még felderítve sincsenek és — úgy látszik — a valóságban nem is annyira felháborító, mint azt az első híresztelések után gondolni lehetett.

De az afférrel kapcsolatban vannak tünetek és jelenségek, amelyek fölött egyszerűen napirendre térni nem lehet.

Az első ilyen jelenség az erdélyi magyarság ideges aggódása, mely annál jellemzőbb, mennél kevésbé súlyosnak fog bizonyulni maga az eset. Ahol az államfentartó elem egész széles rétegeiben oly nyugtalanság jelenségei észlelhetők, aminők nemcsak a besztencei ügyből kifolyólag, de általában az erdélyi magyarság körében majd itt, majd ott mutatkoznak, ott mindenesetre olyan bajok vannak, amelyekből mindennap veszély származhatik. Bizonyosság erre a múlt is. Azok a szomorú példák, amidőn a magyarság nyughatatlanságának indokoltságát a leggyászosabb és legkegyetlenebb események igazolták.

De alkalmul kell hogy szolgáljon a besztencei eset — bármi legyen is a dolog lényege — azoknak a tényeknek megállapítására és annak a helyzetnek föltárására, melyre ugyan Erdély egész története megtanithatott minket, de amelyek gyökeres orvoslása tekintetében a tizenkettedik óra annál jobban közeledik, mennél inkább bontogatja szárnyait céltudatos nemzeti fejlődés irányában a független Románia.

Már az Anjou királyok alatt a kunok birodalmának elpusztulása nyomán kialakult aldunai oláh fejedelemségek: Moldva és Havasalföld kezdték azt a toladó, kihívó szerepet

játszani, amelyet most hatványozott szemérmelenséggel a nagyzási háborúban szenvedő Románia játszik. Erdély belső békéjének ezek a fejedelemségek már abban az időben is megbontóivá lettek. Nemcsak azzal, hogy a XIII. század utolsó tizedei óta a havasokon mind nagyobb számmal átköltöző oláhságot nyugtalanították, hanem még olyan dolgokkal is, hogy például az első nagyobb török hadsereget 1420-ban a havasföldi vajda ösztönzésére és részvételével hozták át az erdélyi szorosokon. Zsigmond királynak magának kellett Radul vajda ellen nyomulnia és mégis kevés azután török-oláh hadak dúlták Erdélyt, amelyek csatlakozásra birták az ottani fogarasvidéki oláhokat is.

Téves volna tehát az a felfogás, mely az erdélyi „három nemzet” testvéri uniója, tudniillik a magyar, székely és szász unió keletkezésének okát egyedül a török elleni védekezés szükségérzetével indokolná. Erdély belső békéjének biztosítása az aldunai oláh fejedelemségekből nyugtalanított erdélyi oláh jobbágy-ság megfékezésének szükségessége is hozzájárultak a három nemzet évszázadokon át szerepet játszó uniójának keletkezéséhez.

Régi, történeti multja van ezek szerint a szomszédos oláhság toladó szereplésének Erdéllyel szemben. A mai Románia csak folytatja ezt a szerepet a modern szellemi érintkezés sokkal hathatósabb és sokkal veszedelmesebb fegyvereivel.

Érdekes jelenség, hogy a románlaktá vidékek közül ma is azokat a helyeket választja a külföldi állambontó törekvés operációi színhelyéül, melyek a multban is alkalmasnak bizonyultak erre. Az Árpádok alatt a királyné uradalmát képező, később országkormányzói állásáról való lemondása után Hunyady Jánosnak adományozott Besztence, mely ekkor lett önálló megyévé, illetve grófsággá, a románok által maguknak vindikált Mátyás király idejében is éppen a legtöbb nyugtalanságot okozta nagyobb arányú zendüléseivel, úgy, hogy Mátyásnak Ausztriából kellett leveretésükre a szükséges parancsot kiadni.

Szükséges, hogy ne csak a magyar kormány és ne csak a magyar közvélemény legyen tisztában a Románia részéről követett eme történeti hagyományokon is nyugvó politika veszélyes voltával, hanem legyenek tisztában ezzel mindama tényezők is, melyek hivatva vannak örködni a Habsburgok uralma alatt álló két állam területi épsége és békéje felett.

A magyar közvélemény abban a tekintetben meg lehet nyugtatva, hogy Andrássy Gyula gróf belügyminiszterünk e nagyfontosságú kérdést egész lényegében mérlegelni tudja. Bizonyosság erre az a nyilatkozata, melyet már hónapokkal ezelőtt tett a képviselőházban, amidőn jelezte, hogy a kormánynak

tudomása van azokról az üzelmekről, melyeket a magyarországi románok Romániában élő fajrokonaikkal való politikai operációk érdekében folytatnak. És meglehet nyugtatva a közvélemény abban a tekintetben is, — erre nézve Andrássy Gyula gróf politikai egyénisége teljes garanciát nyújt, — hogy mint belügyminiszter, minden szükséges intézkedést megtesz a veszély elhárítására.

De ezzel beérnünk még sem lehet.

Románia következetes makacssága, mely ott az Erdély-kérdést nemcsak állandóan napirenden tartja, hanem a legfontosabb napi politikai kérdésévé is teszi: immár oda érte a viszonyokat, hogy nekünk sem szabad ezt a dolgot többé tisztán belügyi kérdésnek tekintenünk, hanem be kell kapcsolnunk az erdély-romániai kölcsönös törekvések egész komplexumát a külpolitikánk által céltudatosan kezelendő sürgős feladatok közé. És pedig azok közé, melyekben a monarkia két állama között eltérés és nézetkülömbőség nem lehet, mert e veszélyes törekvések elfajulása már a nemzetközi viszonyok megváltoztatása és a két államhatalmi állásnak rovására megy.

Az októberi gyásznapi eszméi.

(Vége.)

Az a páratlan világtörténelmi dráma, amely a XVIII. század végén kezdődött s több színváltozással a XIX. század közepéig tartott, e rövid két mondatban, illetőleg az abban kifejezett és egymással ellentétbe jutott eszmében találja meg eredetét: „Az állam én vagyok”, „Gondolkozom, tehát vagyok”. Az első az állami életben évszázados harc után a feudális és egyházi tulsúly megdőlését és a trón mindenhatóságát jelenti, a második az újkor hajnalát köszönti a szellemi világban a középkori tespedés és sötétség után s a teljes emberi és egyéni szabadság és jogok legrövidebb deklarációja. Ime a lételben és lettekben uralkodó legnagyobb problema: a dualizmus, melynek megoldásán annyi lángész szerzett halhatatlanságot, a XVIII. században ismét előttünk áll, szebben és tisztábban, mint azt valaha ember szemlélhette. Bennük a világosság és sötétség: Ormuzd és Arimán, angyal és ördög, menyország és pokol, élet és halál, lét és nem-lét (Nirwána), a kereszrefeszítés és feltámadás kérdése, a képzelem, értelem és ész által a kültermészetben a porszemtől a Univerzumig, a szellemi világban a férfias imádatától az emberré lett Isten eszméjéig mindenütt feltalálható dualizmus — minden igazi drámának csírája — szemlélhető. Amaz hat ezredévek vezére, éltető szelleme, amely az emberiségnek a fejlődés útjára lépett részét: Egyiptom, Khina, Kis-Ázsia, Görögország és Itálián át Európa törzsébe vezette, ez egy előttünk most még beláthatatlan időnek és eredménynek lett immár csaknem két század által felkent és megszentelt királya, kinek kormánypalcájában lévő drágakövet úgy hívják: szabadság.

Hogy méltóan fejezhessem be felolvasásomat, hogy október 6-kát teljes világításban állithassam elő, szíves engedelemmel a nemzet és haza eszménye után a szabadságról fogok pár szót szólni. Azt hiszem, hogy ilyen intelligens társaságban, egy felolvasás keretében és az ünnep komolyságához illő lesz ez, hiszen éppen azért választottam az értekező formát,

* Jeszenszky Géza dr. értékes és érdekes cikkét a „Magyar Hírlap”-ból vettük át.

En a mai napot nem tartom a frázisokat szóró szónoklatok és ezzel karöltve járó bankettek napjának, hisz épp a sok eszmeszegény kiabálás s a terített asztal melletti lelkesedés a mi átkunk; hanem a szív és lélek ama komoly emelkedettségének, amely által öntudatosan szemlélhessük és részeseivé lehessünk azon eszmei erőknél, amely oly bátorságot adott a vértanúknak, a legrettenetesebb halállal szemben is. A történelem azt írja: „Magukviselete az utolsó percig oly nagy lelki erőre és emelkedettségre mutat, aminőt nem a férfias bátorság ad egyedül, hanem az a tudat: egy nagy ügy szolgálatában veszni el.” (Marcali: A legújabb kor. 731 l.)

Nem akarok a szabadság fogalmának finomabb lélektani elemzésébe bocsátkozni, sem a misticismus birodalmának határait átlépni. Elég nekünk az, ha tudjuk, hogy a szó ranglétráján a legmagasabb fokot a szabadság bírja, mint egy király az emberek társaságában, mint a nap a csillagmilliók között. Hogy fényes birodalma igazi mivoltát annál inkább szemlélhetővé tehessem, egy pár képben bemutatom nagy ellenfelét, a rabságot.

A természetben kezdem:

Késő őszi van; egy erdőben vagyunk. Ólom színű, komor, átláthatatlan a szürke ég; nedves, hideg, s omorú az erdő; minden ágán mintha panaszkönnye, vizcseppek gördülnek alá, mint halk fájdalom-könnye; sehol egyetlen élő lény, amerre a szem csak elláthat. Szomorú szívvel tapodjuk a sárga, hervadó levelek halmait, melyekből kellemetlen erős szag áramlik elő; hideg, szürke meztelenségben terjed el előttünk a tölgy- és bükkfa-erdő, egyetlen napsugár sem tud átsiklani a sárgult lombfedelen, nincs rigó-fütyü s a sárgult és rothadó levelek felett egyetlen virág színes fejecskeje sem látható. Minden oly bús, oly borongó; szívünkre sötét árny nehezedik s fájdalomteltlen röppen el ajkunkról a sohaj; minden eltűnt, minden oda!

Ime, a szabadság hiánya a természetben. Kérdezzük meg a szívünket, miért fáj, ha a nagy fák koronája alatt napsugártól megfosztott fácskát látunk, amely fejlődhetésének elemétől megfosztva, elhervad és visszadől a porba, mielőtt rendeltetését elérte volna? Láttam tört szárnyu madarat a föld porában tehetetlenül vergődni; láttam ketrecbe zárt oroszlánt, amely egykor a Számmal zugta be a Szaharat; s szívem megesett ez állatokon mert ők — rabok voltak.

Láttam embert, kit a betegség ágya fenekére láncolt, láttam nyomorékot, ki tehetetlenül nyújtja kezét alamizsnáért, hogy elveszett szabadságának utolsó romját, életét, azzal megmenthesse. Láttam a testi börtönök sötét lakóit, láttam a lelki bajok börtöneiben sanyalódókat: részeget utfélen fetrengeni, sápadt arcú férfit, ki reszkető kezében kártyát tart, méregezőt, paráznát, semmittevőt, és más számtalan-jait e roppant börtönöknek, hol az emberiség legnagyobb része Prometheuszként láncolva van, hogy bűne, e kegyetlen saskeselyű, marcangolja.

Mily fájó, mily leverő hatással van reánk a természet, az állat egyaránt, ha rab, ha nem szabad. Hátha embert látunk rabot, embert, kiből annyi tehetség szunnyad s kér világosságot, életet, kinek a létben legnagyobb szabadság adatott, ki eszével, rendeltetése szerint magát a szabadság örök forrását kell hogy keresse, szíve, religiója által pedig már e földön religál visszahajlik, visszaköttetik Istenhez, ahonnan kiküldetett az ember — a Mensch — a mens — a manas — az ész, hogy itt a Mindenség nagy háztartásában, a szívben, a lélekben és a neme-sebb ösztönökben előirt, tisztán előnkbe tárt kötelességét megtegye. Carlyle azt mondja: „Az utszélén hervadó falevének köze van az Universumhoz.” Azt hiszem, hogy ebben senki sem kételkedhetik. Hogyne volna köze akkor az embernek? Vagy miért és honnan a borongás lelkünkön, ha kötelességmulasztást látunk az életben, miért a dobberet, ha az élet nagy fájáról egy munkás, tevékeny tag 20—30 év között hirtelen lehull? Oh bizony, kutassuk ez utat, sok oly mélységekre találunk, mint amily szédítően mély a viz tükrében látszó égboltozat. „A szellemország nincs bezárva, a szemed vak, a szíved árva”. Van-e rettentőbb kép a földi létben, mint ha e gondolat, „e merész röptű sas” és az érzélem mindenségét ölelő heve, ahelyett, hogy az örök élet régióit járnák, itt maradnak lent a sárban, nyomorult játék, vagy más szenvedélyhez kötve? Sohse feledjük, hogy az ember agyában születő gondolatok s szívében életre kelő érzelmek épp oly számot tevő hatalmasságok a mindenségben, mint a tűz, víz, villamosság, delejeség, vagy más természeti erők; s mint ezek, ha a természetes uton maradhatnak, hasznos és életadó

erők, úgy amazok is; azonban bármelyik térítessék el a rendes utról, ellenséggé válik, mert rabbá tesz, mert rombol, mert a tehetségek szabad, természetes fejlődését megakadályozza és leköti. Pedig ezért a természetes lefolyás felett való örökös és ígéri Buddha Kelet népeinek a boldog Nirvánát, Mohamed a hetedik ég gyönyöreit, Mózes tulvilági boldogságot a pusztában bujdosó zsidóknak s az Istennel való egyesülést és feltámadást a Jézus Krisztus a kereszt hívőjének. S úgy a vallásalapítók, mint minden magasabb eszméért küzdők, hogy az ebben való kitartásban példát mutassanak, hogy bebizonyítsák, hogy az eszme elsőbb a földi lételnél, hogy lételnél célja nem ezen, hanem egy rajtuk kívül eső világban összegeztetik, hogy életünk, illetőleg a belénk adott erők természetes lefolyására a világmindenségnek szüksége van: magukra vették a keresztet, a szenvedést és a kinhalást. A biblia szavai szerint az Isten még a saját fiának sem engedte el a keserű pohárt, hogy az eszme elsőbsége csorbát ne szenvedjen, hogy a példaadás tökéletes legyen. Sőt a krisztusi nyugalmat a keresztfán a gunyolódók és gyalázkodók seregével véteti körül, hogy az ellentét annál élesebbé váljék.

És most, gyászünnepeket ülő közönség, a természet, a növény, az állat, az egyes ember rabságának sötét képét vigyük át egy egész nemzetre. Már maga a gondolat is borzasztó. Hogy népmilliók testi-lelki ereje zárassék börtönbe, hogy agya gondolatát és szíve érzelmét ne úgy fejezze ki, mint ahogy a természetből számára előíratott, hogy lelke magasba ne törhessen, hanem kényurak szenvedélyei, vagy rossz-akaratu irányjelölése legyen a követendő törvény, szóval, hogy egy egész nemzet legyen önmagának gyilkosa, azt hiszem, hogy az ellentét által a szabadság elég érzékelhető képét állítottam elő s megfejtetem vértanúink bátorságának igazi okát.

Igen, ünneplő közönség, hogy a mondottakat a tudomány nyelvéhez kissé közelebb hozzam, a szabadság, a világosság, ami az ember fejlődéséhez szükséges. Minden individuum a múltban gyökerezik az atöröklés törvénye szerint, a jelenben nő, itt hat rá az alkalmazkodás törvénye, de csak a szabadság által fejlődhetik a jövőre, a magasabb tökélyre. Ha a szabadság elvételétől tőle, akkor el van véve a természetes előremozgás, a legfontosabb életfeltétel. A növény csak vegetál, anélkül, hogy valóban tenyészne, anélkül, hogy erőteljesen nőne, ha a világosság éltető sugarai hianyzanak. Azért törekszik minden körülmények között utat törni magának a világosság felé. Ez az életeleme. A szabadság pedig az individuum életeleme. Az egyes ember, kisebb-nagyobb szervületek, a népek és államok, mindnyájan a szabadság után törnek, mert szükségük van az előhaladásra. A fejlődés pedig természeti törvény, maga az élet.

A szabadság nem e világról való ereje vitte — hogy csak dramánk kereteiben maradjunk — Byron lordot Missolongh mocsaraiba, érte folyt el a francia forradalomban hat millió ember vére, a szabadság tette füst és parává Nagy Napoleon almát: a XIX században feltámasztani a római császárságot, érte szenvedte el saját templomának ajtaján Gregorius görög pátriarcha püspök társaival az akasztás kínos halálát, érte teittek meg Szibéria hőmezői és olombányai szamuzottekkal, érte lépett Spanyolország szabadsághőse, Riego 112 társával a vérpadra, érte szenvedték el Olasz- és Magyarhon hőgyei a megvesszőzés borzasztó gyalázatot, „szabadság vagy halál” jelszóval jöttek a német ifjak hazánk védelmére 1848—1849-ben és az ő heve ad lantot a reakció főfészkében, Bécsben egy Grün Anasztáznak, igazi nevén gróf Auerspergnek, hogy a szabadsághoz irt hatalmas himnuszaival elűzze Metternichtet a „házi, udvari és államkancellárt” a „legitim elv őrangyalát.”

Aztán jöttünk mi. Leszálltak az ókor mithologiai istenei hozzánk, hogy a nemzeti lét örök törvényeiért és az ezzel járó erkölcsi világrendért a Kárpátoktól kerített szép hazában is megvívják harcaikat bennünk és általunk. Szemben álltak már a tagadás szellemével, a sötétséggel, harcra készen volt már a legitim elv és népfenség, csak azt nem tudták, vajjon a Tisza—Duna tajainak lakói önkezüik csinálta bálványokat imádnak-e, vagy az ősi eszmei Istent? Használhatók-e az örök elv céljaira az elmék és szívek, vagy kiégtek és elkoptak? Vajjon élő-e a nép vagy halott? És ime, megreped a meny karpitja, földre száll ismét az ige és testet ölt, hogy a földi szemeknek látható legyen s megkérdézi zengzetes nyelvünkön: „Arany kalással ékes rónaság, A melynek fölötté lenge délibáb, Enyelegve üz tündérjátékokat, Ismersz-e még?” Mint tűzáram fut keresztül a nemzet

lelkén a búbajos hang, s egyszerre beszélnek a szívek: ismerünk, ismerünk Istenünk, ki kihoztál őshazánkból, kísértél utainkon, hazát szereztél Árpád csataiban s egyesegyedül védte a századok zivataraiiban, bár eltemettünk a mohácsi nagy sirba s azóta rabok vagyunk, emlékedet szívünkben hordtuk, imádozt Istenünk: szabadság!

Talpra tehát. Még áll a Kárpátoktól övezett haza s a törvény örök! Követtetek kort: „Eljött az idő, hol megmutathatjuk a világnak: hogy méltók vagyunk-e élni, vagy megértünk a halálnak?”

A nép százazrei követik. Győzelemre győzelem tesz tanúbizonyságot, hogy a nemzet méltó az életre, méltó a hazára, szíve, lelke alkalmas és kész az isteni hatalmak célfutására. Virágokon jár Budavár magas ormain a szabadság harcosa, mint egykor az általános emberi szabadság bajnoka Jeruzsálem utcáin. De im, hat nap mulva elsötétül az ég a szent város felett, megreped Salamon temploma: az Ur keresztfán függ. De im, míg bosszuálló fénnel jár előttünk Osztrólenka véres csillaga, az istenek fénytrónukba térnek, bezáródnak a meny karpitjai s hirtelen elsötétül az ég Segesvár felett. Egy jalkiáltást hordoz szét a siró szellő a hazán Temesvár felől: a magyar Kosciuszko lebukott lováról: finis Hungariae! A harcnak vége. A nemzet kiállotta a nagy próbát. Csak a keserű pohár van még hátra, hirül adni az eljövendő századoknak, hogy az isteni akarat felsőbbbségének tudatát a nemzet vérével is megpecsételi. Ez is megtörtént: bus, borongó őszi hajnalon az aradi vártemplom lélekharangja csendült bele a regg szürkületébe. Tizenhárman készülnek a vértanui halálra ott, míg az ország szívében vértócsában fekszik a királytól szentesített törvények őre. Az eszme szárnyain urrá lesz a lélek magán. Egy ideában egyesülnek a haldoklók mind: az egyedi lét korlátai összeömlenek és sub specie aeternitatis jelenik meg előttünk a világ és emberiség. Az öreg Aulich nyugodtan olvassa Horatiust, midőn a rémes perc közelg: „Justum et tenacem propositi virum” . . . Si fractus in labatur orbis, impavidum ferient ruinae. Meghalnak mind a legkisebb félelem nélkül.

Az eszme győzött. A stabilitás elve megdőlt. Az összmonarchia ideaja erkölcsi lehetetlenséggé vált. A nemzet új életet nyert, új ezredévre, ha önmagához hű marad.

Légy áldott örökre nemzeti létünk nagy erőforrása, október 6-ika. Mi ígérjük a te szent nevedben, hogy a hazaszeretnek tiszta tudatára törekszünk, arra neveljük gyermekeinket, tőled soha el nem tántorodunk, más nemzetek jogait tiszteletben tartjuk, mint ahogy öntermészetünkhöz és rendeltetésünkhöz soha hűtelenek nem leszünk. És ha netalán életutunkon megtántorodunk, ha a küzelemben szemünk elvakul és szívünk elárval, ha a szellemország kapui bezáródnak bálványimádásunk miatt, eljövünk tehozzád nagy temetőnk, te kinyitod szemünket, felforrad a vért szíveinkben s az igaz utra viszel vissza. Bizunk benned és reméljük általad, hogy ha a nemzeti lét örök törvényének hű őrállói leszünk, ha a felsőbb akaratnak az értelmi és erkölcsi haladásában rendeltetésünk pályafutásán hű szolgálai leszünk: ha majdan lelkünk a testiség porsátorát széttörve, a bilincsek lehullanak, ha őrtálló helyünkről a földi létből elszóllittatunk, szemünk előtt a halál pillanatában feltáruznak az igazi lét kapui, a melyért ide lent küzdöttünk s nevetve jön felénk a mindenség lényege, a feltámadás istene a: — szabadság.

És most, Istenünk, világszellem, ki gyarló szemeink elől átláthatatlan és fellebbenthetetlen tátyóval zártad el magad, de alkotásaidat és akaratodat tisztán előnkbe tártad: szívünket hozzád emeljük hő esdekléssel, hogy akik ezelőtt 58 évvel e napon a haza, a nemzet és a szabadságért a te törvényeidért, legkedvesebb ajándékodat, életüket áldozták fel, adj lelküknek örök nyugalommal fényhazában; ellenségeiknek pedig, kik egykor fölöttük „Istennél a kegyelem” mondással pálcát törtek, legyen nálad a bocsánat, mert mi nem tudunk, nekünk nem lehet, nekünk nem szabad megbocsájtani, éppen a te akaratod miatt. Tedd sirjaitak nemzeti létünk kiapadhatatlan forrásaivá a te szent kegyelmed és a mi szíveink által, hogy éljen a magyar haza, a magyar nemzet, a magyar szabadság a te dicsőségedre, a te céljaidra örökkön-örökké.

Tamás Károly.

Különfélék.

Esküdtbírák névsora. Az 1897: XXXIII. t. c.

19. §-a alapján az 1907. évi november havi ülés-szakra 1907. évi október hó 7-én tartott nyilvános

ülésében az esküdteknek szolgálati lajstroma a következőképen sorsoltatott ki: Rzesiczky Ferenc nyug. p. főtiszt, Cserényi Izidor birtokos, Batsch Károly kereskedő, Berger Albert dr. gim. tanár, Mezey Ferenc verdéglős, Hunyadi Ádám földész, Pop Simon magánzó, Rauch József szatócs, Székely Károly cipész, Néchay Lajos birtokos, Konnerth Arthur dr. ügyvéd-jelölt, Gethie János főgimn. igazgató, Alberti Richárd gim. tanár, Dengler Károly tímár, Feinweber István kovács, Göckler Gusztáv kovács, Besuán Pál kőműves, Brecher József dr. ügyvéd, Kelp Gusztáv dr. ügyvéd, Sebestyén József tanító, Scherf Izrael dr. ügyvéd, Binder Dániel mészáros, Müller Gusztáv kereskedő, Kallus Lajos kereskedő, Rosiu Sándor fényképész, Lakatos Mihály ifj. földész, Szabó Sándor földbirtokos, Theil György városi pénzügyi ellenőr, Paulini Mihály kereskedő, Herberth János közgyám, Sadler Dániel tanító, Csernátóni Jenő számvizsgáló, Graur László bankhivatalnok, Baloi János közgyám, Czvajna József polg. isk. igazgató, Vertik Gábor nyug. táblabíró, Hoher Hugó kereskedő, Kelemen Károly adótárnok, Preisz Albert tanító, Matheiu György nyomdász.

Tanügyi hírek. A polgári fiúiskolába sok változást hozott a szünidő: Molnar Albert elhunyt, Nyárádi Dénes pedig jól megérdemelt nyugdíjba ment. Harminchat éven át szolgált a magyar tanügyet szeretettel és lelkesedéssel. Ezen intézethez, mint új tanerők Koller István és Baditz Pál neveztettek ki. — A polgári leányiskolától özv. Misik Janosné szül Csepreghy Berta saját kérésére Egerbe helyeztetett át. Ezen intézetnél új tanerők Bokorné Fejér Teréz és Kassai Farkas Margit. Ugyancsak a beszttercei polgári leányiskolánál szabadságot nyert Eránosné Tahy Gizella segédtanítónő; helyettesítésével Nyárády Mariska, okleveles polgári iskolai tanítónő bizatott meg.

Áthelyezés. Az igazságügyi miniszter kölcsönös kérés folytán Jung Gyula beszttercei kir. törvényszéki írnokot a tekei kir. járásbíróshoz és Wermescher Gyula tekei kir. járásbírói írnokot a beszttercei kir. törvényszékhez helyezte át.

Besztterczeiek a bírói kongresszuson. E hó 18-án nyílik meg a bírák és ügyészek mozgalmát irányító országos bírói nagygyűlés Szegeden, amelyre Besztterczéről Preineszberger Géza kir. törvényszéki bíró és Dr. Pop Sándor kir. ügyész utaznak le.

Vallásháboru Lekencén. A lekencei izraelita hitközségben már évek óta tart az áldatlan viszály. Két párt küzd a hatalomért s amelyik párt kisebbségben marad, a parlamentárizmust úgy gyakorolja, hogy a többséget erőszakkal akadályozza, megzavarja az istentiszteletnek a menetét, úgy, hogy már gyakran hatósági segítség mellett végezték imájukat a hívók. A beszttercei kir. járásbíróshoz mint büntető bíróság most hozott ítéletet két vallássértés ügyében. Nem az első és nem az utolsó ítélet. Folyó év április hó 13-án a volt elnök, Löbl Smiel tulbuzgó pártja a jelenlegi elnök Mandl József ellen a templomban tüntetett. A thora felolvasása közben megrohanták a felolvasót és a thorat hatalmukba kerítették. Folyó évi május 11-én a botrányos jelenetek megismétlődtek. Saxner Lázár vádlott 50 korona fő- és 20 korona mellékbüntetést, Löbl Smiel vádlott 100 korona fő- és 20 korona mellékbüntetést kapott. A lekencei botrányos állapotokra felhívjuk a köz-igazgatási hatóságok és az országos izraelita iroda figyelmét.

Gyilkosság Árdányban. Október hó 6-án este véres eset történt Árdányban. Vasárnap levén, a legények a korcsmában mulatoztak. Krisztinea János öreg legény dacára annak, hogy már a hatvan felé közeledett, a legduhajabb volt közöttük. Kötekedő híreben állott, akinek a nevéhez fűződtek a legtúzeesebb duhajkodások és a legvéresebb verekedések. Krisztinea újból kötődni kezdett a 20—21 éves legényekkel, feldöntötte a pálinkás poharakat és üvegeket. Ebből szóváltás keletkezett, de nemsokára elhült a vihar. Záróra után Ursza János, Mihalka Gábor és Budukán Mátyás utánna lopóztak Krisztineanak. Eleinte kódobálásokkal zavarták, majd Mihalka megragadta a nyakát és Urszát biztatta, hogy szurja meg. Ursza a kését Krisztinea nyakába szúrta, keresztülvágta a főütőeret és Krisztinea holtan rogyott össze.

Október hó 7-én Bisze Alajos vizsgáló bíró, Dr. Kelemen László jegyző, Dr. Pop Sándor kir. ügyész, Dr. Haimann József és Dr. Budaker Vilmos orvosok kiszállottak a helyszínére a törvényszéki orvosi boncolás és nyomozás megejtése végett, melynek eredményében a vizsgálóbíró Urszu Jánost és Mihalka Gábort letartóztatta. Gyanu merült fel később, hogy Budukán Mátyást is terheli a bűn és a vizsgálóbíró 13-án póthelyszini szemlét tartott s annak alapján

Budukán Mátyást is letartóztatta. A bűnösök a kir. ügyészség fogházába szállítottak. Ügyük valószínűleg az esküdtszék őszi ülésszakában fog tárgyalatni.

Idei üsződíjazás eredménye. Óradnán folyó hó 5-én 14 drb. 2 éves piros-tarka üszőt díjaztak összesen 500 koronával. A két év előtti siker felbuzdította a tenyésztőket s az idén jóval nagyobb felhajtás volt, mint a multban. A távolabbi községek, mint Nagyilva, Kosna, hol tán a legszebb marhaállomány van, gyengén képviseltették magukat; de akkora utat nem is lehet kívánni az emberektől. Tan még eredményesebb, még több haszonnal járó lenne ez a díjazás, ha évről-évre megismételnék, de minden évben más-más községben. Felhajtottak közel 150 drb. egy- és két éves üszőt s olyan szép példányokat, hogy szinte mind díjat érdemelt volna. A rendelkezésre állott 500 koronából mégis elégnék jutott. 14 egy- és 11 két éves üsző tulajdonosa nyert díjat. A megjutalmazottak a következők: 1. Egyévesek: 1. Hapka László (Óradna) 50 K, 2. Domide Nikulai (Óradna) 40 K, 3. Zalel Márkus (Óradna) 25 K, 4. Bozga Prokop (Nagyilva) 20 K, 5. Hastei Vortolome (Óradna), Strugar István (Oláhszentgyörgy), Ustina Sámson (Magura) 15—15 K, 6. Puicu Gergely (Oláhszentgyörgy), Leonte Samson (Les), Bicza Mihály (Májér), Borgoran Grigore (Les), Somkereki Mihály (Óradna), Szenkovics Bogdán (Óradna), Marosán Bogdán (Óradna) 10—10 K. II. Kétévesek: 1. Pittel Albert (Májér) 60 K, 2. Joja Alexa (Oláhszentgyörgy) 40 K, 3. Moisil Maxim (Ujradna), Slavoka Jeremias (Nagyilva) 30—30 K, 4. Jarda Juon (Oláhszentgyörgy) 20 K, 5. Jonesk Gavrila (Nagyilva), Csicsók Oszfrim (Óradna) 15—15 K, 6. Boka György (Nagyilva), Naku Login (Óradna), Csira Flore (Nagyilva), Cotu Vasile (Ujradna) 10—10 K.

Magyarnemegyén folyó hó 6-án 23 drb 1 éves és 19 drb. 2 éves magyarfajta üszőt díjaztak, összesen 700 koronával; az első díjat, 40 koronát az 1 éveseknél Veres István magyarnemegyei, a 2 éveseknél pedig 60 koronát Veres Ferenc szintén magyarnemegyei lakos nyerte. A vármegyei mezőgazdasági bizottság részéről e 2 helyen, tehát összesen 1200 korona lett államdíjban kiosztva és pedig az állattenyésztés fejlesztése céljából oly feltétellel, hogy a díjazott üszők 1 éven belül el nem adhatók.

A marha olcsó s a hús mégis drága. Így panaszkodik mindenki az általános nagy drágaságban. A marha ára tényleg leszállott s a marhahús ára Besztterczén kilonként azért még mindig 1 korona 12 fillér; a sertéshús ára 1 korona 20 fillér, pedig a helybeli mészáros-társulat a lekencei tejszövetkezetnél hizlalt sertéseket élősúly szerint és kilonként 76 fillérrel vette meg. A mészárosok e panaszokkal szemben azt mondják, hogy fogyasztási adó, vágóhídi díj stb. czímen sok a fizetni való és dacára annak, hogy a sertéseket otthon szúrják le, darabonként mégis 30 fillér közvágóhídi díjat, (nagy marha után 2 koronát), azonkívül 1 sertésért 1 korona szemledíjat és fogyasztási adót stb. fizetnek.

A tél nemsokára beköszönt, a tűzfát is jó drágán kell beszerezünk, téli ruhára meg alig telik. Fázásnak meg nélkülözésnek nézünk elébe. Oly nyomorúságok és esetleges inségek következnek, hogy azoknak beköszöntését összetett kezekkel nem nézhetjük, hanem előre meg kell ismernünk a bajokat, hogy azokon — ahol és ahogy lehet — sgithessünk. Elsősorban a városnak kellene az említett fizetni valókat — kivételesen legalább télire — redukálni, hogy húst ehessünk, mert különben alighanem le kell mondanunk a hús élvezetéről. A közös konyha, szövetkezés stb. eszméit napirenden kell tartanunk, hogy az esetleges inség bekövetkezését megakadályozzuk. Szóval érdeklődjünk s az óvóintézkedéseket tegyük meg sürgősen; mert kétszeresen tesz, ki hamar tesz valamit e tekintetben. „Bis dat, qui cito dat“.

Carmellini Besztterczén. Carmellini, a világhírű illusionista és gondolatolvasó szombaton és vasárnap (19-én és 20-án) a Gewerbeverein nagytermében előadásokat fog rendezni. Carmellini bámulatra méltó előadásaival teljesen kiragadja a szemlélőt a dolgok pozitív megítélésének köréből és a képzelődés kifürkészhetetlen misztikus birodalmába vezeti. Carmellini a legelső művészek egyike, kit valóban szenzációs előadásaiért legutóbb a svéd király az arany koronás Wasa-rendjellel tüntetett ki. Ajánljuk előadásainak látogatását.

Száz (100) korona jutalom. Folyó hó 7-én, este 6 és fél 12 óra közötti időben ismeretlen tettes lopott kulcs segítségével behatolt Gohn Frigyes 63-ik gyalogezredbeli százados úr a Neustift 88. szám alatt levő elzárt lakásába és onnan egy körülbelül 40 cm hosszú, 20 cm széles és 20 cm vastag barnára fényezett acélpléh kézi pénzszekekrényt lopási szándékkal elvitt. A pénzszekekrényben 1689 korona 15 fillér készpénz

volt, 100, 20, 10 koronás bankjegyekben és aprópénz. Továbbá 3, a besztterczevidéki takarékpénztár által kiállított pénzbetét könyv és pedig egy a tisztai alap nevére 1000 koronáról, egy Gohn Frigyes százados nevére 367 koronáról és egy 40 koronáról a 63-ik gyalogezred 16-ik század nevére. Ki a rendőrségnek ez ügyre vonatkozó bizalmas közlései által oly adatokat szolgáltat, amelyek a tettes elfogatása és a lopott pénz biztosítására vezetnek: 100, azaz száz korona jutalomban részesül.

Magyar Otthon. Elsőrangú penzió. Családok, házaspárok és magános urak részére. Elegánsan berendezett különbejáratu szobák. Rézágys, fürdők, lift. Olcsó árak. Főherceg Sándor utca 30. sz.

Gyengeséget,

akár szervezeti fejletlenségből, akár betegségből származnak, gyorsan gyógyít a SCOTT-féle Emulsió, melyet tökéletes táp-gyógyszernek lehet nevezni, mert rendkívül hatásos a gyógyereje s emellett

ízletes és könnyen emészthető.

A legmakacsabb beteg is gyorsan hozzá szokik a SCOTT-féle Emulsióhoz, mely a leggyengébb gyomornak sem okoz nehézségeket.

Egy eredeti üveg ára 2 kor. 50 fill.

Kapható a gyógytárakban.

Az Emulsió vásárlásánál a SCOTT-féle módszer védjegyét — a halászt — kérjük figyelembe venni.

9219—1907. tkvi.

174 2—3

Hirdetmény.

A m. kir. igazságügyminiszter 1907. évi szeptember hó 19-én 39390—1907. I. M. VIII. sz. alatt elrendelte, hogy a beszttercei kir. törvényszék mint telekkönyvi hatósághoz tartozó Aldorf község telekjegyzőkönyveibe felvett mindazon ingatlanokra nézve, amelyekre az 1886: XXIX. t. c., az 1889: XXXVIII. és az 1891: XVI. t. c., a tényleges birtokos tulajdonjogának bejegyzését rendelik, az 1892 XXIX. t. cikkben szabályozott eljárás és ezzel kapcsolatban a telekjegyzőkönyvi bejegyzések helyesbbitése foganatosíttassék.

E célból a helyszini eljárás a nevezett községben 1907. évi november hó 11-ik napján fog kezdődni.

Ennéltogva felhivatnak:

1. mindazok, akik a telekjegyzőkönyvekben előforduló bejegyzésekre nézve okadatolt előterjesztést kívánnak tenni, hogy a telekkönyvi hatóság kiküldöttje előtt a kitűzött határnapon kezdődő eljárás folyama alatt jelenjenek meg és az előterjesztéseket igazoló okiratokat mutassák fel;

2. mindazok, akik valamely ingatlanhoz tulajdonjogot tartanak, de telekkönyvi bekebelezésre alkalmas okirataik nincsenek, hogy az átírássra az 1886: XXIX. t. c. 15—15. és az 1889: XXXVIII. t. c. 5., 6., 7. és 9. §-ai értelmében szükséges adatokat megszerezni iparkodjanak és azokkal igényeiket a kiküldött előtt igazolják, avagy odahassanak, hogy az átruházó telekkönyvi tulajdonos az átruházás létrejöttét a kiküldött előtt szóval ismerje el és a tulajdonjog bekebelezésre engedélyét nyilvánítsa, mert különben jogaikat ezen az ut.n nem érvényesíthetik és a bélyeg és illeték elengedési kedvezménytől is esznek; és

3. azok, kiknek javára tényleg már megszűnt követelésre vonatkozó zálogjog vagy megszűnt egyéb jog van nyilvankönyvileg bejegyezve, ugyszintén az ily bejegyzésekkel terhelt ingatlanok tulajdonosai, hogy a bejegyzett jognak törlesztését kérelmezzék, illetve hogy törlési engedély nyilvánítsa végett a kiküldött előtt jelenjenek meg, mert ellenesetben a bélyegmentesség kedvezményétől esznek.

A kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóságtól.

Besztterczén, 1907. évi szeptember hó 29-én.

Dr. Bodola Zoltán, kir. törv. albiró.

Eladó

két kocsi, egy szekér, két barna ló
Mihály-utca 18. szám alatt.

Egy pár kocsiló,

szán és hintó eladó.

2--2

== Felvilágosítást nyújt a kiadóhivatal. ==

Eladó

prima alma és friss dió

Mihály-utca 12. szám, emelet, Klein-féle ház.

Szám 9128—1907. tkvi.

170 3—3.

Hirdetmény.

A m. kir. igazságügyminiszter 1907. évi szeptember hó 19-én 39390. I. M. VIII. sz. alatt elrendelte, hogy a beszttercei kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóságához tartozó Szászszentgyörgy község telekjegyzőkönyveibe felvett mindazon ingatlanokra nézve, amelyekre az 1886. XXIX. t. c. az 1889. XXXVIII. és az 1891. évi XVI. t. c. a tényleges birtokos tulajdonjogának bejegyzését rendelik, az 1892. XIX. t. cikkben szabályozott eljárás és ezzel kapcsolatban a telekjegyzőkönyvi bejegyzések helyesbítése foganasítottassék.

E célból a helyszíni eljárás a nevezett községben 1907. évi november hó 4-én délelőtt 9 órakor fog kezdődni.

Ennélfogva felhivatnak:

1. mindazok, akik a telekjegyzőkönyvekben előforduló bejegyzésekre nézve okadatolt előterjesztést kívánnak tenni, hogy a telekkönyvi hatóság kiküldöttje előtt a kitűzött határnapon kezdődő eljárás folyama alatt jelenjenek meg és az előterjesztéseiket igazoló okiratokat mutassák fel;

2. mindazok, akik valamely ingatlanhoz tulajdonjogot tartanak, de telekkönyvi bekebelezésre alkalmas okirataik nincsenek, hogy az átírásra az 1886. XXIX. törvénycikk 15. és az 1889. XXXVIII. t. cz. 5., 6., 7. és 9. §-ai értelmében szükséges adatokat megszerezni iparkodjanak és azokkal igényeiket a kiküldött előtt igazolják, avagy odahassanak, hogy az átruházó telekkönyvi tulajdonos az átruházás létrejöttét a kiküldött előtt szóval ismerje el és a tulajdonjog bekebelezésre engedélyt nyilvánítsa, mert különben jogait ezen az uton nem érvényesíthetik és a bélyeg és illeték elengedési kedvezménytől is esznek; és

3. azok, kiknek javára tényleg már megszünt követelésre vonatkozó zálogjog vagy megszünt egyéb jog van nyilvántartásba bejegyezve, ugyszintén az ily bejegyzésekkel terhelt ingatlanok tulajdonosai, hogy a bejegyzett jognak törlését kérelmezzék, illetve, hogy törlési engedély nyilvánítsa végett a kiküldött előtt jelenjenek meg, mert ellenesetben a bélyegmentesség kedvezményétől esznek.

A kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóságtól.

Besztterczen, 1907. évi augusztus hó 28-án.

Dr. Bodolla, kir. törvsz. albiró.

3312—907. tkvi szám.

177 1—3

Hirdetmény.

Priszlop község erdeinek arányosítása következtében átalakított és ezzel egyidejűleg azokra az ingatlanokra nézve, amelyekre az 1886. XXIX. t. c. az 1889. XXXVIII. és az 1891. XVI. t. c. a tényleges birtokosok tulajdonjogának bejegyzését rendelik, az 1892. évi XXIX. t. cikkben szabályozott eljárás a telekkönyvi bejegyzések helyesbítésével kapcsolatosan foganasítottassék.

Ez azzal a felhívással tétetik közzé:

1. hogy mindazok, kik az 1886. évi XXIX. t. c. 15. és 17. §-ai alapján, ide értve e §-oknak az 1889. évi XXXVIII. t. c. 5. és 6. §-aiban és az 1891. évi XVI. t. c. 15. § a) pontjában foglalt kiegészítéseit is, valamint az 1889. évi XXXVIII. t. c. 7. § a és az 1891. évi XVI. t. c. 15. § b) pontja alapján eszközölt bejegyzések vagy az 1886. évi XXIX. t. c. 22. §. alapján történt törlések érvénytelenségét kimutathatják, avégből törlési kereseteket hat hónap alatt, vagyis 1908. évi április hó 10-ik napjáig bezárólag a telekkönyvi hatóságához nyújtsák be, mert az ezen meg nem hosszabbítható záros határidő eltelte után indított törlési kereset annak a harmadik személynek, aki időközben nyilvántartásba jogot szerzett, hátrányára nem szolgálhat;

2. hogy mindazok, akik az 1886. évi XXIX. t. c. 16. és 18. §-ainak eseteiben, ideértve az utóbbi §-nak az 1889. évi XXXVIII. t. c. 5. és 6. §-aiban foglalt kiegészítéseit is a tényleges birtokos tulajdonjogának bejegyzése ellenében ellentmondással élni kívánnak, írásbeli ellenmondásukat hat hónap alatt, vagyis 1908. évi április hó 10-ik napjáig bezárólag a telekkönyvi hatóságához nyújtsák be, mert ezen meg nem hosszabbítható záros határidő letelte után ellentmondások többé figyelembe vétetni nem fognak;

3. hogy mindazok, akik a telekkönyv átalakítása tárgyában tett intézkedések által, nemkülönben azok, akik az 1. és 2. pontban körülírt eseteken kívül az 1892. XXIX. t. c. szerinti eljárás és az ennek folyamán történt bejegyzések által előbb nyert nyilvántartási jogait bármely irányban sértve vélik, ideértve azokat is, akik a tulajdonjog arányának az 1889. évi XXXVIII. t. c. 16. §-a alapján történt bejegyzését sérelmesnek találják, e tekintetben felszólalásukat tartalmazó kérvényüket a telekkönyvi hatóságához hat hónap alatt, vagyis 1908. évi április hó 10-ik napjáig bezárólag nyújtsák be, mert ezen meg nem hosszabbítható záros határidő eltelte után az említett bejegyzéseket csak a törvény rendes útján és csak az időközben nyilvántartásba jogokat szerzett harmadik személyek jogainak sérelme nélkül támadhatják meg.

Együttal figyelmeztetnek azokat a feleket, akik a hitelesítő-bizottságnak eredeti okiratokat adtak át, hogy a mennyiben azokhoz egyszerűen másolatokat is csatoltak, vagy ilyeneket pótlólag benyújtanak, az eredetieket a telekkönyvi hatóságnál átvehetik.

A kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság.
Naszód, 1907. évi augusztus hó 6. án.

Könczey, kir. járásbíró.

6959—1907. szám.

178 1—1

Hirdetmény.

Ezennel közhírré tétetik, hogy a helybeli gyógyszerártulajdonosok hatósági engedélyt nyertak arra, hogy az éjjeli szolgálat folyó évi november hó 1-től fogva havonként felváltva a gyógyszerárak csak egyike által látassék el.

A gyógyszerészek tartoznak az éjjeli szolgálatra kötelezett gyógyszerárt éjjel egy vörös kereszttel ellátott lámpával megjelölni s ezen felül a helybeli heti lapokban idejekorán kijelölni.

Beszttercze, 1907. október 10-én.

A városi tanács.

Schreiber, polgármester.

Meghívó.

A „Naszódvidéki takaré- és hitelintézet-részvénytársaság” folyó 1907. évi november 5-én délután 2 órakor Naszódon saját helyiségében

rendkívüli közgyűlést

tart, melyre a t. részvényesek ezennel tisztelettel meghivatnak.

Ezen rendkívüli közgyűlés tárgysorozata:

1. A közgyűlési jegyzőkönyv vezetésére jegyző és hitelesítésére két részvényes kiküldése.
2. A közgyűlési tagok igazolása.
3. A vezérigazgató nyugdíjaztatása iránti kérésnek tárgyalása.
4. Az igazgatósági és felügyelő-bizottsági tagok számának szaporítása és az erre vonatkozó 28. és 41. §-ok módosítása, valamint ezek elfogadása esetén a szükséges választás megejtése.
5. Esetleges indítványok.*

A Naszódvidéki takaré- és hitelintézet r. t. igazgatóságának Naszódon 1907. október hó 10-én tartott üléséből.

Az igazgatóság.

* Az alapszabályok 19. § a szerint.

**Egy dusan berendezett
asztalos műhely
eladó, valamint egyes szerszámok is.**

Özv. Prikler Antalné

Kórház-utca 13. szám.

FISCHER és TSA NAGYENYED
FA- és SZŐLŐISKOLÁK

150.000 Gy mőlesfa csemete. 1.000.000 Gyümölcsfa-alany, 1.000.000 Elő sövény csemete sétányfák, diszcserjék, tülevelű- fák, rózsák stb.	1.000.000 szőlőoltvány. Euro- pai és amerikai sima és győ- keres vessző. Különlegesség: Csemegeszőlő- oltványok.
---	--

12 k. kat. hold
mívelési
terület.

30.000
Kiváló szép
beszttercei és boszniai
szilvafa csemete.

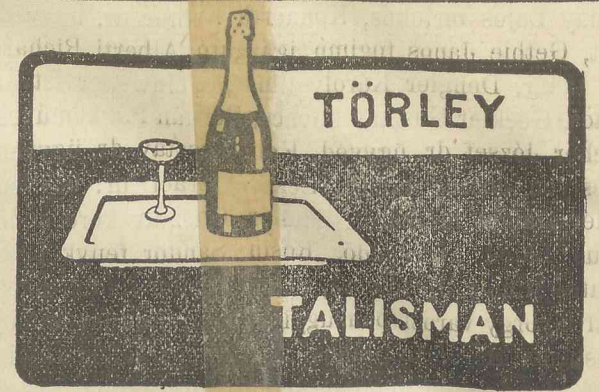
Árjegyzék
Ingyen.

Nyomatott Botschar Tivadarnál Besztterczen.

Gyermektelen özvegy

gazdasszonyi állást keres.

Cime: Adleff-utca 11-ik szám.

161 8—12

Molner és Loór

okleveles építési vállalkozók

építési irodájukat áthelyezték

Főtér 22. számú házba.

Tervek, építési költségvetések a mai kornak megfelelően készíttetnek s építkezések vállaltatnak.

Bartha Mária

papir- és könyvkereskedése Besztterczen

Kórház-utca 22. sz. (a r. kath. templommal szemben).

Van szerencsém a nagyérdemű közönség becses figyelmét tisztelettel felhívni üzletemben levő diszes és olcsó kivitelű áruimra, melyek

név- és születésnapra

igen alkalmasak.

Kaphatók: gyönyörű kivitelű emlékkönyvek, diszes levélpapírok, íróasztal-készletek, csinos jegyzőkönyvek, levelezőlap-albumok 50 fillértől feljebb.

Továbbá szintén kaphatók az *Új Idők*, *Tolnai Világlap*, *Az Én Ujságom* és *Fidibusz* szépirodalmi lapok, valamint *gyermekposta*, *kis nyomda*, *fali-, zseb-, irodai és családi naptárak*, *kreppapír-lámpaernyők*, *gyertya-rózsák*, *karácsonyi- és új-évi levelezőlapok*, *üdvözlő-kártyák*, *színes kréták*, *tolldobozok*, *imakönyvek*, *magyar mesés képes-könyvek*, *zsebirónok*, *zsebtollszárak*, *zsebkések* stb.

Névjegyeket és egyéb nyomtatványokat, valamint könyvkötést csinos és olcsó kivitelben elvállal és pontosan teljesít.

Szives pártfogásért esedez, teljes tisztelettel:

Bartha Mária.

A készlet gyorsabb eladhatása miatt

Caspari Fr. és Társai

Medgyes (Nagyküüllőmegye)

FAISKOLÁI

leszállított áron ajánlják összes faiskoai cikkeiket,

ú. m.: magonc kőmagu és csontár gyümölcs-

fákat, pöszméte és ribiszke cserjéket, mál-

nákat, földiepret, diszcserjéket, gyümölcsfa

vadoncokat, sövénynek valót, tülevelű fákat,

rózsákat stb.

Árjegyzék kívánatra bérmentve.

Hirdetéseket

elfogad és a legutányosabban
számít a

Beszttercze

kiadóhivatala.